

Szerkesztőség
es
kiadóhivatal:
KASSA
Kossuth Lajos-utca 16.

Szerkesztőségi
telefon: 150. sz

NAPLÓ

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP.

ELŐFIZETÉS:

Helyben:
Egy évre . . . 14— korona
Fél évre . . . 7—
Negyedévre . . . 3:50

Vidéken:
Egy évre 20 korona
Félévre 10
Negyedévre 5
Egyes szám ára 4 fill.

IRHETÉSEK FELVÉTELNEK: A kiadóhivatalban, Kossuth Lajos-utca 16. szám alatt. (Beküldés a Fazekas-utcaáról.) Telefon 150. szám.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
MURÁNYI JÓZSEF.

Kapható minden dohánytűzősdében.
Megjelenik délután 5 órakor.

Abauj-Torna megye közgyűlése.

Az egyetemért sikra szállnak.

A vármegye Rakovszkyhoz.

Az alispán jelentése.

Abauj-Torna vármegye ma délelőtt Puky Endre dr. alispán einöklése alatt közgyűlést tartott. A közgyűlésnek kiemelkedő mozzanata, az a lelkes és mély szántású gondolatokban bővelkedő határozat, melylyel a vármegye a kassai egyetem ügyét felkarolta, magáévá tette. Ez a határozat különös sympathiát jelent Kassa intézményei iránt, s meleg baráti érzületről tesz tanúságot a városi törvényhatóságot elsősorban érintő kérdésben. A vármegye erkölcsi súlyának latba vetése, mindenesetre nagyon nyomós hatással bír a mozgalomban s az a körülmény, hogy Abauj-Torna vármegye összes képviselőit, valamint a Rákóczi vármegyét, nemkülönben a megyei közönséget az egyetem érdekében kifejtendő akcióra szólítja, a kassai polgárság különös elismerésére tarthat számot. Ez a határozat különben élenkén rácsafol a polgári érzületben tultengő, heterogén természetű némely városi bizottsági tag téves felfogására, mert bizony a vármegyével való főispáni kapocs folytán fejlődik ki az a barátságos érzület, melynek a vármegye úgy a multban, különösképen pedig a mai közgyűlésen jelét adta. Hálásan fogadjuk a vármegye sympathiáját városi intézményeink érdekében s a mai nappal megizmosodott reménnyel nézünk eléje a kifejtendő és eredménynyel kecsegtető egyetemért való munkálkodásnak.

A közgyűlésről tudósítónk a következőket jelenti:

Puky Endre dr. alispán 9 óra után néhány meleg szóval megnyitja a közgyűlést. Utána *Ferdinándy* Gyula vármegyei főjegyző felolvassa a belügyminiszter leiratát, mely Rakovszky Endre felmentését tartalmazza.

Bucusi Rakovszkytól.

Ezután felolvassa a főjegyző *Rakovszky* Endre dr. miniszteri tanácsosnak a vármegye közönségéhez intézett bucsulevelét, melyben a vármegye közönsége iránt érzett, az el nem muló hála legbensőbb érzelmeivel meghatva mond köszönetet szeretett szülővármegyéje törvényhatósági bizottságának, melyhez egész közéleti multja s életének legszebb és legmagasztosabb emlékei fűződnek. Fájdalmas megilletődéssel vesz bucsut a vármegye közönsége s tisztikarától, a melyhez nemcsak kiállott megpróbáltatások, lélekemelő nagy emlékei által elválaszthatatlanul hozzáfűzöttnek érzi magát és arra kéri a közönséget, hogy őt, ki élete vég-órájáig szeretett vármegyéje iránt változatlan hűséggel marad, ezentul is szives jó emlékezetében őrizze meg.

Puky Endre dr. alispán nagyon meleg hangon, szeretettel és bensőségteljesen emlékezik meg igen szép szavak kíséretében a távozó főispánról, majd *Hammersberg* László országgyűlési képviselő mond Rakovszky Endre érdemeit méltató tartalmas, tüzes beszédet. A közgyűlés ezután egyhangú lelkesedéssel a következő határozatot hozta:

A miniszteri leirat tartalmát tudomásul véve, a bucsu fájdalmas érzéseiből mélyen meghatott vármegye közönsége a méltóságáról lelépő főispánnak bucsu levele fölött egyhangulag elhatározta, hogy a vármegyével hazafias érzésben és lélekben egybeforr szeretett volt főispánjának fáradhatatlan, önzetlen s a közjavát célzó eredményes működésének emlékét jegyzőkönyvileg örökíti meg, bucsuiratát a vármegyei levéltárban megőrizni rendeli. A harmonikus együttműködés feledhetetlen emlékeinek hatása alatt mély megilletődéssel vesz bucsut a törvényhatósági bizottság *Rakovszky* Endre ur ő méltóságától, kinek személyében önzetlen gondolkodásu, az önkormányzati élet kristálytisztja jellemű bátor harcosát bírta. S midőn a hála s a legmelegebb elismerés hangján emlékezik meg a törvényhatósági bizottság a távozó főispánnak a haza s a vármegye érdekében kifejtett közhasznú tevékenységéről, biztosítja őt arról, hogy azon ragaszkodás és szeretet, melylyel ez ideig viseltetett iránta a vármegye közönsége, a törvényhatósági bizottság kebelében megszűnni soha sem fog. Végül kimondja a közgyűlés, hogy a válságos nehéz időkben az alkotmányos és önkormányzat érdekében a vármegye jogainak védelme körül szívós kitartással kifejtett működése hálás emlékekül arcképét megfesti.

Ezen határozatnak *Rakovszky* Endre ur ő méltósága részére való átadására a vármegye alispánját kéri fel.

Az alispán jelentése.

Ezután Puky Endre dr. alispán tesz jelentést a június hó 28-án megtartott rendes közgyűlés óta előfordult s a közigazgatás menetét érintő eredményekről. Elsőbet

is kegyeletos szavakkal adózik az időkben elhunyt idb. *Szalay* Antal vármegyei bizottsági tag emlékének. Kiról így szól:

Id. *Szalay* Antalban a régi világnak egy közbecsülésben álló alakja hunyt el. Ő volt vármegyénkben az 1848 előtti rendi alkotmány idejéből a legutolsó táblabíró, vele a vármegye egykori szervezetének utolsó oszlopa dőlt ki. A törvényhatóság kegyeletének jeléül ravatalára koszorut helyeztem. Elvesztése őszinte részvétet keltett mindnyájunk lelkében.

Majd megemlékezik *Karniss* Ferenc nyugalmazott körjegyző, bizottsági tag elhunytáról. Érinti a lefolyt idő alatt történt ünnepeket, a Rákóczi fejedelem porainak hazaszállítását, a honvédszobor leleplezési ünnepét, a melyen a vármegye részt vett. Majd felemlíti, hogy *Andrássy* Gyula gróf belügyminiszter kassai beszámolója alkalmával meglátogatta a vármegyei házat. Továbbá, hogy Abauj-Torna megye képviseltette magát *Kubik* Béla borsodi főispán iastallációján, a miskolczi *Szemere* szobor-leleplezésén, valamint *Vay* Gábor kuruc generális hamvainak elhelyezésén.

Ezután áttér a jelentés a sorozási eredményekre. Ez évben két fősorozás volt. Az első június hó 31-én vette kezdetét. A vármegye területén a három osztályból összesen 4584 hadköteles hivatott fel, ebből előállott 2060, távol volt a sorozástól 2524, besoroztatott pedig 650. Az alispán sajnálattal vonja le abból azt a következtetést, hogy az állításkötelesek több mint a fele nem jelent meg a sorozáson, ami abban leli indokát, hogy a hadkötelesek már előbb kivándorolnak Amerikába. A kivándorlás a legnagyobb a kassai járás területéről, hol a legtöbb hadköteles 883 iratott össze s a legkevesebb 296 állott elő. A többi járás területéről egyforma a kivándorlási arány. A második sorozás eredménye körülbelül ugyanazon eredményt mutatja. Megjegyzi egyben, hogy a sorozás ilyen eredménye is fedezi a vármegye által kiállítandó ujoncjutalékokat. Felemlíti az alispán, hogy a *Ludovica* akadémiában a gróf *Buttler* János féle alapítványi hely nincs betöltve.

Majd az általános közigazgatás ismeretése előtt bejelenti az alispán, hogy az országos és vármegyei ünnepek rendezése és előkészítése hátrányára volt a szerves, alkotó munkának. A folyó és sürgősebb természetű ügyek, mindamelllett elintéztet nyertek. Miután az I-ső aljegyző hosszabb szabadságot kapott, *Kazinczy* Imre szolgabíró rendeltetett be központi szolgálatra. Jelenti, hogy a járási számvevői intézmény életbe lépett, továbbá, hogy az anyakönyvek módosításáról szóló rendelkezés 1907. január elsején lép életbe.

Az utak közigazgatásáról szólva örvedetesen jelenti, hogy a kereskedelemügyi miniszter az Encs—Kér—Erdőbénye-i mintegy 18.000 km-nyi törvényhatósági közut építését a beruházási kölcsön javára enge-

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy alkalmam volt egy táljai nagy szőlő birtokosnak az 1903-ik évi termését megvenni, amelyet a következő árak mellett árusítom:

üvegre betét 10 fillér.

üvegre betét 10 fillér.

**I liter
Táljai szamorodni
I korona.**

**I liter
Táljai asztali
80 fillér.**

**Biszterszky Róbert
fűszerkereskedő.**

KASSA, Fő-utca 22. szám (a kissétatérrel szemben).

délezte. Az első versenytárgyalás azonban nem járt eredménnyel, mert a legkedvezőbb ajánlat is 14 százalék árfelemelést kívánt, ami az engedélyezett összegnél 13.000 koronával több kiadást kívánna meg. Ez a kedvezőtlen eredmény abban leli magyarázatát, hogy a költségeloirányzat 2 év előtt készült s azóta a munkabérek tetemesen emelkedtek s általában az utépítési viszonyok megdrágultak. Új versenytárgyalás tűzött ki. A múlt hónap folyamán történt a Forró-Bakta-i közúti fancesali szakaszának felülvizsgálata. Az utvonala kevés fedanyag szállított ki, a széthintett kavics nem hengeredett meg, így a közlekedés nehézkes, a fogatoknak az utról le kellett térni.

Az alispán intézkedett, hogy a bajok orvosoltassanak, egyébként elismeri, hogy az utvonala kitűnően van vezetve s a vidék érezni fogja annak előnyös voltát. Időközben engedélyezte a miniszter a Kassa—Semse—jászói törvényhatósági ut céljaira igénybe vett idegen területek kisajátítását Jászóujtalu Rudnok és Hatkőcz községekben. Engedélyezte a kereskedelemügyi miniszter, 1903—1904. évi zárszámadásnál előállott és fedezetet nem találó 125.000 korona hiány pótlására szolgáló kölcsönt.

Ezután áttér az alispán a vármegyei telefont hálózatra, mely ugy a mezőgazdasági, kereskedelmi és ipari, általában a gazdasági érdekek, valamint a közigazgatási ügymenet gyorsítása javára nagy előnyöket jelent. Tárgyalásokba lépett a posta- és táv-irida igazgatósággal s két módzat vár megvalósításra. Az első lenne a vármegye egész területére, minden jegyzőségi székhelyre kiterjedő hálózat létesítése, melynél a költségek egyharmadát, mintegy 20.000 koronát a vármegye viselné. Ez azonban azért nem látszott indokoltnak, mert kis községeknek túlnyomó részben nem bírnak oly fejlett gazdasági és társadalmi élettel, mely egy távbeszélőnek csak átlagos használatát is biztosítaná, a közigazgatási érdekek szempontjával pedig nem ezek, hanem a járási székhelyet képező községek vonandók be a vármegyei hálózatba, a melyek a telefon létesítéséhez saját anyagi erejükkel járulhatnak. Tornán már felállított a telefon s Szepsiben a távbeszélő hasonlóan ez év folyamán terveztetik felállítani. A többi négy járásban a hálózat 1907. évben létesül. Ezen állomások maguk között és Kassával díjtalanul, az ország többi állomásaival a rendes díjak mellett beszélhetnek.

Majd az új csendőrsők felállításáról és a kivándorlásról szól. Ezt lapunk tegnapi számában közöltük. Végül a megye közegészségügyéről szól s a tisztikar személynélgyeiről fejezi be jelentését, mely szerint Diossy János, Boros Dezső és Cseley Ferenc végzett joghallgatók közigazgatási gyakornokoknak nevezettek ki.

Dupla nyugdíjév.

Puky Endre dr. alispán ezután jelentést tesz a Rákóczi-ünnep lefolyásáról. Ennek kapcsán Meczer József bizottsági tag indítványozza, hogy a vármegye közönsége méltányolva a tisztviselői karnak az alkotmányos ellenállás idején tanúsított hazafias magatartását, valamint annak öröme és emlékezetére, hogy a nagy fejedelem hazahozatott, rendelje el, hogy a most szolgálatban levő összes vármegyei tisztviselők nyugdíjéveiben ez az esztendő 2 évnek számítsék be. A vármegye közönsége a határozathoz lelkesedéssel hozzájárul.

Az egyetem érdekében.

Ezután Horváth aljegyző felolvasta az egyetemi nagybizottságnak a vármegyéhez küldött emlékiratát.

Takacs Menyhért prépost-praelátus emelkedett szólásra s ragyogó szónoki erővel, az eszme iránt táplált lelkesedéssel fejtegeti azon történeti, társadalmi és hazafias szempontokat, melyek Kassának az egyetemért való mozgalomban jogosultságot adnak. A tartalmas és valóságos tanulmány

számba menő szép beszéd után a vármegye közönsége a következő határozatot hozta:

A vármegye közönsége hazafias örömmel üdvözlö az egyetemi nagybizottság által a Rákóczi Ferenc fejedelem szellemének égisze alatt megindított azon nagyarányú mozgalmat, amelynek üdvös célja eme jel-szavakban nyert kifejezést „Egyetemet Kassának”. A törvényhatósági bizottság nemcsak annak tudatával van teljesen athatva, hogy Kassán az egyetem létesítése a vármegyei értelmiség forró és jogos óhajta, hanem arról is meg van győződve, hogy az egész felvidék értelmisége a Rákóczi vármegyék középosztályára nézve határozottan nemzeti szükséglet.

Tapasztalható ugyanis egyrészt, hogy a felvidék északi vármegyéiben mindinkább több és több tért hódít a pánszlávizmus, a melynek nyilvánvaló célja, hogy e honlakta szláv törzsek által az anyanyelv használatáról szóló törvény hamis magyarázatának köntöse alatt hirdetett eszméivel népünk nemzeti rétegét aláassak s így előkészítsék a talajt arra, hogy a szláv nemzetiségek egyesülve a magyar állam fenntartása alól kivonhassák magukat s önálló államot alkotthassanak.

Másrészt pedig sajnosan észlelhető, hogy az internacionalisták által folytatott izgatások következtében a munkások mozgalmi a bérharc keretét és határait már messze túllépték; továbbá, hogy a féktelen s nap-nap után veszedelmesebb lázításokkal a felvidék munkásnépének lelkiülete megvan mélyezve és ennek következtében a munkás viszonyok annyira elromlottak és elfajultak, hogy ha a szociáldemokraták oly mértékben fognak haladni romboló utjokban, mint a hogy már eddig eljutottak, úgy itt a felvidéken a gazda középosztály mihamar elhagyyni lesz kénytelen az ő örömlomát, kipusztul a felvidéken az az intelligens társadalmi osztály, mely alkotmányos küzdelmeivel századokon át tartotta fenn a magyar szabadság szellemét, a magyar függetlenség eszméjét és a mely meg nem feledkezve a legutóbbi időben oly lélekemelő módon s annyi áldozatkészséggel vívta meg sikeres harcát a törvénytelen hatalommal szemben.

Nyilvánvaló tehát, hogy nemcsak a felvidék értelmiségének érdekei, hanem országos nemzeti érdekszempontok is nyomosan szólnak amellett, hogy a hazának ezen nemzeti szociáldemokratákkal megmetyezett felvidékére előre tolt Kassa sürgősen birtokába jusson annak az erősségnek, mely nemcsak gátjául fog szolgálni, a Felsőmagyarországon élő szláv törzsek magyar államellenes törekvéseinek, hanem hamisítatlan magyar szellemben nevelve és tudományosan kepezve harcosait az osztály küzdelmet szító szociáldemokraták által ezen felvidéki középosztály ellen irányított veszélyes tevékenységgel szemben is a küzdelmet megvívni hivatott és képes lesz.

A közgyűlés lelkesedéssel elhatározza, hogy a nemzeti kulturának ezen annyira szükséges erőssége érdekében készséggel csatlakozik a nagybizottság által ujabban megindított mozgalomhoz, s azt hatékonyan támogatni, előmozdítani és sikerre vezetni teljes odaadással késznek nyilatkozik.

Ezért kimondja a közgyűlés, hogy az egyetem érdekében a képviselőházzal felír s felkéri a vármegyei képviselőket, hogy az eszme megvalósításában közre hatni, annak az illetékes köröket megnyerni sziveskedjenek, valamint a kormányhoz és a képviselőházzal vezető nagyküldöttségben a mozgalmat vezető Kassa város által kijelölendő számban képviselteti magát s ezen határozatát pártolás és hasonló szellemű határozat hozatalát véget a Rákóczi vármegyék törvényhatósága aink megküldi.

Többi tárgyak.

A közgyűlés ezután átiratokkal és kisebb érdekű községi ügyekkel foglalkozott s déli 1 óra tájt ért véget.

A kassai főispánság.

Az indítványt visszavonták.

A leszerelt akció.

Sorvatagon született ideák sorsa, a korai enyészet. A kettős főispánság különválasztását célzó akció is ilyen tudóbajosan világra jött valami csoda volt. Nem létezett benne az eszméket éltető, erővel duzzasztó közóhajtas, közszükséglet, csak úgy kifundálta néhány fiskális bizottsági tag, a nélkül, hogy puhatoiódott volna azután, valójában helyesléssel fog-e találkozni ez a terv. Azok lássák be, kik most kénytelenek a közhangulat nyomása alatt ideájukat szögre akasztani, hogy ma a közönség elfogásával táncolni kell s nem elég jogcím jónak tartott s helyesnek bevált állapotot csak azért felforgatni, mert a véletlen a város ügyeibe való beleszólást biztosít nekik. Mi keményen harcoltunk az idea ellen mindvégig s némi elégtétellel konstatajuk, hogy a közhangulatot mégis mi fejeztük ki megközelítőbben, mint azon laptársunk, mivel ez irányban vitánk is volt.

Mult hét szerdáján, midőn a polgármester elnöklése alatt megtartott értekezlet vitáját a maga valóságában feltártuk, megjosoltuk volt, hogy a terv kutba esett. Az indítványozók három napig próbálkoztak még egyeseket a terv keresztülvitelére kapacitálni, szombaton azonban belátták, hogy fáradozásuk meddő, mire elhatározták, hogy az indítványt visszavonják.

Ez a leszerelés bennünket mosolyra készített. Kérdjük, mi a fészkes izének való volt nagy hangon deklamálni, hogy

— aki az indítvány ellen van, az a város ellensége,

— aki nem akar külön főispánt, az nem viseli szíven a város érdekeit,

ha néhány nap mulva ugyanazon hibába estek, amiért előbb másokat alaptalanul vádoltak? Mit kell hinnünk azokról a bizottsági tagokról, akik „elvet” oly könnyen változtatnak. Hogy mit gondolunk róluk, talán felesleges ide szögezni. Egy bizonyos, hogy több lelkiismeretességet, több körültekintést, több meggondolást vártunk volna legalább azoktól, akik a halmosiadának felültek. Nekünk egy is egy is elég a halmoskárolyokból. A többi bizottsági tag, aki neki felült, számolhatott volna azzal, van-e alapja és jogosultsága heteken át ok nélkül izgatni a közvéleményt egy halvaszületett ideával.

TÁVIRATOK ÉS TELEFON-JELENTÉSEK.

A képviselőház ülése.

A képviselőház mai ülésének elején be-terjesztette végre Polónyi igazságügyminiszter legújabb szerelmének tárgyát: a bírák és ügyészek tervezett módosításáról szóló törvényjavaslatot, a bírói függetlenség nagyobb dicsőségére. Majd Bakonyi Samu terjesztette be a véderő bizottságnak több kérvény dolgában kozott határozatait. Napirend előtt Goldis román honatya állt fel és kijelentette, hogy a tegnapi ülésen elhangzott azon kijelentése, hogy „Nálunk Romániában...” csak nyelvbottlás volt minden szándékosság nélkül. Azt akarta ugyanis mondani, hogy „nálunk Magyarországnak.”

A Ház e kicsit furcsa „lapsus” felett napirendre térvén, folytatta a belügyi költségvetés részletes tárgyalását, melyhez elsőnek Eber Antal szólalt fel, aki alapos beszédében különösen a közegészségi állapotok felett tartott beható kritikát. Kórházi viszonyaink — ugymond — minden kritikan aluliak. A legelső fővárosi kórházakban ázsiai állapotok uralkodnak. A Rókus-kórház elmeosztályában a betegek éheznek. A dezinficiálás szintén szánalmas. A tödö-

vészt ezek a kórházak nem hogy mérsékelnék, hanem még jobban terjesztik. Haldéktalanul gyors intézkedést és alapos reformot hívnak a közegészségügy terén.

Eber alapos beszéde nagy hatást keltett. Ervei előtt az egész Ház meghajolt és igazat adott neki Vajda Sándor szintén a siralmas közegészségi viszonyok felett panaszkodik. A kuruzslás elterjedésének megakadályozását sürgeti. Felolvas egy csomó apró hirdetést, a melyekben a kuruzslók leplezetlenül ajánlják szereiket. Felolvassa Vajdafi ny. törzsorvosnak reklámját, a melyben ez levélileg ajánl bárkinek kezelést. Hogy a levél útján való gyógyítás mennyiben tér el a kuruzslástól, azt vitatni sem kell.

Még Thaly Kálmán szót hozza a közegészségügyi tételhez, a mire elfogadták ezt s rátertek a rendőrségi tételre. Ehhez Balagyi Aladár szót elsőknek, a ki a rendőrtisztviselők fizetésének javítása érdekében s a rendőrség államosítása mellett érvelt. A csendőrségnek politikai szolgálatát helyteleníti. Hasonlóképp beszél Vázsonyi Vilmos is. Beniczky és Kaufmann hozzászólásai után Szász József kért szót és felszólítja Andrássy belügyminisztert, hogy az általános választói jogról illetőleg megvalósításának jelen stádiumáról nyilatkozzék.

Andrássy belügyminiszter kész a válasszal s röviden így felel: A statisztikai adatok gyűjtésével vagyunk most elfoglalva. Enélkül ugyanis az általános választói jogot megvalósítani nem lehet.

A Ház ezt tudomásul veszi és az egész belügyi költségvetést úgy egészében, mint részleteiben elfogadja.

Andrássy beszéde.

A választói jog reformja.

Andrássy Gyula gróf tegnapi képviselőházi beszéde nemcsak annyiban fontos, hogy megvilágította azt a tiszta és fenkölt álláspontot, melyet a magyar nemzet a nemzetiségi kérdésben századok óta már elfoglal, hanem nagyjelentőségű abban a tekintetben is, hogy bepillantást enged azokba a nagy alkotmánybiztosító reformokba, melyek a kormány jövő évi programját betöltik. Tegnap a belügyminiszter bejelentette az első alkotmánybiztosító törvényjavaslatot a közigazgatási bíróság hatáskörének kiterjesztéséről oly irányban, hogy a legfőbb bíróság védelmezője lehessen a törvényhatóságok jogainak.

Ugyancsak tegnap volt ankét a kuriai bíráskodás reformja tárgyában. Sorra következnek a többi javaslatnak az előkészítése, úgy, hogyha az 1907. évi költségvetést a képviselőház elintézi, egy napot se kelljen tétlenül eltölteni és hogy a választói reform megalkotásánál már ezekre a reformokra és biztosítékokra is lehessen támaszkodni.

A kormány tagjai és a pártok vezérei arra töreksznek, hogy e tervek támogatására a koalíciós pártok egvetértő és együttműködő támogatását megnyerjék. Maga a költségvetés tárgyalásának eddigi menete azzal biztat, hogy a pártok összetartását a következő nagy reformok idejére is sikerül a régi eredményes szilárdságban megtartani.

Andrássy tegnapi beszéde felvetette a nemzetiségi törvény eltörlésének a kérdését is. Sok szó esett erről tegnap a politikusok között. Olyan dolognak tartják, mivel a kormány komolyan foglalkozik.

A függetlenségi párt értekezlete.

A függetlenségi párt tegnapi értekezletén tárgyalta a kereskedelmi tárca költségvetését. Az értekezleten igen sokan szólaltak fel és Kossuth és Sztérenyi ezekre válaszul, beható felvilágosításokat adtak és több nevezetes nyilatkozatot is tettek. Így bejelentették, hogy a sztrájtörvényt még a télen, a vicinális vasutakról szóló javaslatot

a jövő ősszel ter esztik a Ház elé. Kossuth a bankszabadalomról és az Ausztriával való kiegyezésről is nyilatkozott, mivel azonban e két dologról most folynak a tárgyalások, arra kérte a párt tagjait, hogy nyilatkozatát nyilvánosságra ne hozzák.

UJDONSÁGOK.

Munkások és a városi ügyek.

Kezdődik a radikális kritika.

Tegnap rövid híradásunk alkalmával megemlékeztünk arról, hogy a szociáldemokraták vasárnapi népgyűlésén a szónok eddig szokatlan, eredeti ujitást honosított meg, midőn speciális kassai ügyekkel foglalkozott. Figyelmet érdemel ez a jelenség már csak azért is, mert üdvösvék látszik, ha a városi ügyek felköltik a radikális elemek érdeklődését és így a legerősebb kritikai megvilágítás körébe kerülnek a nagyon is homályos háttérben leledző közügyek.

A szocialisták eddig kizárólag országos, sőt európai politikáról beszéltek csak és jöllehet szó sem fér ahhoz, hogy fejtegetéseik közérdeklődést keltettek, mégis vesztettek a népgyűlések vonzerejükből, mert a szónokok által feltárt kérdések tág perspektívája nem nyert elég beható megvilágítást s így elveszítette érdekességét is. A kassai kérdések előtérbe állítása határozottan ügyes és jó gondolat, mert egy erős ellenzéki mozgalom megindulását sejteti.

Mi pedig nagyon is szükén, ugyszólván teljesen hiával vagyunk a városi törvényhatóság ellenzékének. Nincsen Kassán egy politikailag szervezett és célirányosan működő ellenzéki párt, mely rendszeres és komoly ellenőrzést gyakorolna a törvényhatósági politika irányítása felett, mely buzgó és lelkiismeretes módon sarkalná a közigazgatás lanyha menetét, mely állandóan éber figyelemmel kísérné közintézményeink fogyatékoságát, szóval egy becsületes és hatékony ellenzék minden jó oldalával ponderálna törvényhatósági életünkben.

Ilyen ellenzéki pártnak nem létele erősen érezteti hatását, mert a polgári elem zöme teljesen ki van rekesztve a közügyek irányításából s ennek folytán az érdeklődésük is megcsappan minden városi ügy iránt.

Egyes nagyvonalú vezérek erőszakossága vezet ma ezen a téren, de korántsem ellenzéki szellemben. Az a csoport pedig, mely nyomukban halad nem bír egy politikai párt-szervezetével.

A dolgok ilyen állása mellett tehát csak örülni lehet annak, ha akad egy erős párt-szervezet, mely előráncigálja a mesterseges álomban alvó közügyeket, mely komoly szót szól egy kórház érdekében, mely tiltakozik klikkek uralma ellen s mely kilátásba helyezi, hogy a városi bizottsági tagok választásánál, ki akarja venni részét a küzdelemből.

Azt a jelenséget fontolóra kellene vennie az őszinte ellenzéki érzelmi polgárságnak és hozzá kellene látnia a szervezkedéshez, hogy végre megszűnjék az az anomália, ami Kassán rendszerré vált immár, hogy a közügyek teljesen ki vannak vonva a közérdeklődés köréből és klikkek kezében hajladoznak olyan formára, amint azt egyesek magánérdeke kívánja.

— **Rakovszky Endre elutazása.** Ma délben utazott el Kassáról dr. Rakovszky Endre miniszteri tanácsos, volt főispán Budapestre. A pályaudvar I-ső osztályu váróterme teljesen megtelt bucsuzó közönséggel, akik eljöttek barátságos kézzszorítással elválni a társadalomban közkedvelt egyéniségű férfitól. A hölgyek viszont könnyek között, mély szomorúsággal váltak meg Rakovszky Endréné urhölgytől, kinek szeretetreméltósága nagyon népszerűvé tette a társaságokban.

— **Megszökött dzsidások.** Jászvárosról jelentik: A város határában ma föltartóztattott a csendőrség egy züllött külsejű, rongyos embert, aki egy orosz dzsidás-egyenruha utolsó maradványait viselte és koldulva járt házról-házra. A letartóztatott egy szót sem tudott románul, mire bekisérték a jászvásári rendőrkapitányságra, ahol egy lengyel tolmács segítségével kihallgatták. Előadta, hogy a III. Sándor cár nevét viselő második számú varsói dzsidászrezd közlegénye. Az ezred a múlt hónap elején parancsot kapott, hogy egészítse ki magát a hadilétszámra és hadifőlszereléssel induljon utnak Port-Artur felé. A katonákon a legnagyobb rémület vett erőt és a tisztok körében is a legnagyobb fejtelenség uralkodott. Az ezred csak nemrég került vissza Mandzsuriából és ismerte az ottani éghajlatot és az ottani szolgálat borzalmas voltát. Az indulásra kitűzött reggelen az ezred második svadronja, már jóval az ébresztő előtt talpon volt. Lóra kapott és a tisztokkal együtt elmenekült. Galiciába menekültek, ahol az első, utközben talált helyiségben eladták a lovaikat és a fegyverüket. A román csendőrség a vallomás alapján megindította a nyomozást a többi szökevény kézrekerítésére. Mindannyiukat ki fogják utasítani.

— **Elfogott sikkasztónő.** Sztény Erzsébet torna-örsi postakiadónő a napokban eltűnt a hivatalából. A vizsgálat kiderítette, hogy 1129 koronát sikkasztott. Mint egri tudósítónk jelenti, a sikkasztó postakiadónőt ma délelőtt a vámosgyörki pályaudvaron a csendőrség letartóztatta, amint éppen egy vonatra akart felszállni. Beszállították az egri ügyészség fogházába.

— **A miskolci iparkamara diszkozygyűlése.** A miskolci kereskedelmi és iparkamara december 9-én, vasárnap délelőtt feltizenegykor diszkozygyűlést tart a következő tárgysorozattal: Elnöki megnyitó. Visszapillantás a kereskedelmi és iparkamara negyedszázados multjára, előadja Sugár Ignác dr. A kereskedelmi és iparkamarai elnök arcképének leleplezése. A közgyűlés berekesztése.

— **Érkezés — indulás.** A kereskedelmiügyi miniszter az utazó közönség könnyebb tájékozódása érdekében elhatározta, hogy a jövő év nyári menetrendjével egyidejűleg az állomásokon és a nagyobb megállóhelyeken a vonatok érkezését és indulását feltűntető táblázatokat függeszzenek ki.

— **Strsznoff Náci újabb stiklijje foglalkoztatja ma a közvéleményt.** Zágrábban kiadta magát Aehrenthal báró titkárnak s ravaszul megkárosította a zágrábi érseket s több előkei horvát politikust.

— **Francia angol estélyek a Széchenyi-körben.** Az Eperjesi Székhenyi-kör idegen-nyelvi és irodalmi szakválasztmányja legutóbb — Ludmann Ottó einöklété alatt tartott ülésében — elhatározta, hogy december 7-ikétől kezdve minden pénteken este 6 órakor a francia, angol és olasz nyelvekben való társalgás, irodalmi művek ismertetése stb. céljából újból megkezdí alapszabályszerű működését. Ez estélyeken főleg a francia nyelven való társalgásra fogják egyelőre a főszínt fektetni, s a cél az, hogy a Kör tagjainak alkalmuk legyen a művelt nyugat három főnyelvét gyakorolni és a három nagy nemzet irodalmát ez uton is megismerni.

— **Kitett gyermek.** Csadenyi pályaoár a pályatest bejárása közben Kisladna vasuti állomása közelében ruhába göngyölve egy ujszülött fiugyermeket talált. A pályaoár a talált kisededet egyelőre gondozásába vette. A szolgabírói hivatal nyomozást indított a szivtelen anya után.

— **Meggyilkolt kereskedő.** Lőcséről írják: Krompachon megölték tegnap Demján Manó odaváló kereskedőt. A gyilkost tegnap sikerült Kozák Mihály kocsis személyében azonnal letartóztatni.

DIÓSY BÉLA

csörögi borkereskedése

=== fő-utca 49. szám. ===

Hideg csemege ételek. Kitünő borok kimérve és nagyban. Palackozva 10 üveg vételnél házhoz szállítva ajánlja magát az uri közönség pártfogásába.

THE BERLITZ SCHOOL OF LANGUAGES.

Legnagyobb nyelvtanítási intézet

hölgyek és urak részére (Berlitz M. Dé tanár fővezetése alatt).

Tanítás francia, angol, olasz, spanyol, magyar, cseh és lengyel nyelvből az illető nemzetek tanítói által a világhírű „Berlitz“-féle módszer szerint.

Eredmény biztosítva. Próbárák ingyen

Jelentkezések naponta délelőtt 8–10 óráig s délután 1–4-ig.

Jelentkezni lehet Vitéz A. könyvkereskedésében.

Világkiállítás St.-Louis 1904. „Grand Prix“.
Világkiállítás Páris 1900, 2 arany érem

Fricsovszky Vincze

kőfaragó é sirkőraktára
Kassán, Pesti-ut 27. szám.

Nagy választék SIREMLÉKEK syenit, grani tirol, sziléziai és vörös márványfajokból, va-

lamint terméskövekből 120 koronától 200 koronáig.

Rendelés folytán nagyobbak is készíttetnek.

Készít:

ÉPÍTKEZÉSI MUNKÁLATOKAT, uti keresztet, keresztelő medencéket, emlékiapot, SIRSZEGÉLYEKET, vasrácszatokkal vagy anélkül, VASKERESZTEKET stb.

Kőfaragó munkák jutányos árban elfogadtatnak

Bolti szolgálta

felvétetik VITÉZ A. könyvkereskedésében Kassa, fő-utca 75. sz.

Eladó

egy 14 hónapos Yorkshiri kan, — tenyésztésre igen alkalmas — Szmimák Jánosnál Ósván, u. p. Garbócbogdány, Abauj megye.

KIADÓ: MURÁNYI JÓZSEF.

A KASSAI JELZÁLOGBANK R. T.

további intézkedésig

=== összes régi betéteinek kamatlábát ===

4° -ra emelte **4°** -ra
fel

és **UJ BETÉTEKET** is ezen kamatra fogad el. E mellett a 10%-os tőkekamatadót is **sajátjából viseli.**

Alapított 1844.

Alapított 1844.

KASSAI TAKARÉKPÉNZTÁR

=== a cs. kir. szab. ===

Triesti Általános Biztosító Társsaság
(Assicurazioni Generali),

Magyar Jég- és Vizontbiztosító részvénytársasága, és
Első O. Általános Baleset Ellen Biztosító Társaság
főügynöksége a székesegyházzal szemben, saját házában.

Takarékbetétek könyvecskére és folyó-számlára. Váltak és kisorsolt értékpapírok leszámítása, beszedése.

Kölcsönök váltóra, házra, földbirtokra, értékpapírokra és folyó-számla alakjában.

=== **Értékpapírok, okmányok, ékszerek megőrzése.** ===

Váltóüzletében értékpapírok, külföldi pénzek vétele és eladása tőzsdei árfolyam szerint.

Közbenjárás katonai házassági óvadékok letételénél.

Külföldi és vidéki szelvények, chequek beváltása és beszedése.

Osztálysorsjegyek eladása.

Hítellevelek és pénzáttalás bármely külföldi városba csekély díj mellett.

Safe Deposit pénzszekrények.

Postai megbízások azonnal elintéztetnek és fölvilágosítások készséggel adatnak.

BAUERNEBL ÉS FIA, KASSA

SÖRFÖZDE ÉS MALÁTAGYÁR.

Telefon: 78. Alapított 1857.

Termeli a legjobb minőségben a következő söröket:

KIRALY SÖR === **KORONA SÖR** === **SÖTÉT BAJOR-SÖR**

Legújabb műszaki berendezéssel és mesterséges pincehűtéssel felszerelve.

Nagyobb küldemények saját jéggel hűtött sörszállító-kocsijainkban szállítanak. — A különböző minőségű sörök szállítása palackokban is történik.

Bővebb felvilágosítással, nemkülönben árjegyzékkel kívánatra a serfözde készséggel szolgál.

Royal nagyétteremben kizárólag e serfözde söre méretik ki.

Nyomatott VITÉZ A. UT. KASSA